

METODIKA RANOGA UČENJA STRANIH JEZIKA

Ivana Prodan

Škola stranih jezika Mali Princ, Zagreb
iv.sarcevic@gmail.com

SAŽETAK: Članak ukazuje na važnost ranoga učenja stranoga jezika jer navedeni proces pozitivno utječe na cjelokupan djetetov razvoj. U predškolskoj dobi djetetov je mozak najotvoreniji za nova iskustva te u ovom razdoblju čovjek najviše uči, i to na spontan način i isključivo kroz igru. Iako igra djetetu predstavlja nešto sasvim prirodno, metodika ranoga učenja stranoga jezika kompleksan je proces satkan od mnogobrojnih faktora u međusobnom djelovanju. U ovome su radu razmotreni i opisani neki od najvažnijih faktora, a to su: didaktički materijal, učitelj, prostor te dinamika sata.

KLJUČNE RIJEČI: rano učenje, strani jezik, učenje kroz igru, metodika

1. UVOD

Rano je učenje stranih jezika imperativ modernoga društva u kojemu živimo. Navedeni proces, osim usvajanju znanja neophodnih u budućem radu djece, pridonosi i stvaranju pozitivnih stavova prema drugim kulturama i narodima. Rano učenje stranih jezika djeci omogućuje razvoj koji se očituje u prihvaćanju i poštivanju različitosti među ljudima te pridonosi potpunijemu i kvalitetnijemu odgoju.

Osim na širenje vidika i promicanje tolerancije, rano učenje stranih jezika pozitivno utječe i na intelektualni razvoj djeteta. Djeca koja započnu s učenjem stranoga jezika već u ranoj životnoj dobi, osim usvajanja dobrog izgovora, bolje razumiju i vlastiti jezik jer postaju svjesna koncepta jezika kao fenomena (Vilke, 1991). Rana je dvojezičnost povezana s razvojem višestrukih inteligencija, naprimjer logičko-matematičke. Autorica Gordana Dobravac ističe da najnovija istraživanja pokazuju brojne prednosti dvojezične djece, primjerice bolje rezultate na tradicionalnim psihometrijskim testovima i pozitivan utjecaj dvojezičnosti na kognitivni razvoj djeteta. Autor Ranko Rajović povezuje količinu osjetilnih podražaja (broj osjetilnih podražaja znatno se povećava prilikom procesa ranog učenja jezika) s razvojem sinapsi i neuronskih veza koje dokazano utječu na razvoj inteligencije i bioloških potencijala djeteta.

Učenje stranih jezika u početnim fazama života ima i brojne druge prednosti. Djeca u usporedbi s odraslima uče na lak i zabavan način, istražujući i provodeći eksperimente. Ona su motivirana vlastitom željom za usvajanjem novih znanja i tumačenjem pojava u svijetu koji ih okružuje. Posjeduju sposobnost nenamjernog učenja govora; uče ga spontano, slušajući odrasle. Djeca uživaju u govorenju kako na materinskomu tako i na stranomu jeziku ako se navedeni proces odvija na njima prirodan i primjeren način. Učenjem stranih jezika odmalena dijete razvija pozitivan stav prema učenju, stječe samopouzdanje i uspješno usvaja nova

znanja neophodna u budućnosti. Lingvisti naglašavaju da je s učenjem stranih jezika najbolje započeti već prije šeste godine jer je za tu dob karakteristična sposobnost oponašanja pravilnoga izgovora (Silić, 2007).

Neurobiološki potencijal učenja stranoga jezika djece predškolske dobi iznimno je visok. Ovaj proces pridonosi intelektualnomu razvoju djeteta, stvaranju pozitivnoga odnosa prema učenju, razvoju vrijednosnoga sustava koji potiče jačanje tolerancije te razvoju samopouzdanja. Iz navedenoga proizlazi da proces ranoga učenja stranoga jezika pozitivno utječe na cjelokupan djetetov razvoj.

2. RANO UČENJE JEZIKA

Djeca uče materinji jezik spontano i s iznimnom lakoćom. Dijete koje je od rođenja izloženo jeziku i ponavljajućoj komunikaciji roditelja vrlo će vjerojatno naučiti materinji jezik bez ikakvoga napora.

Brojni znanstvenici, među kojima je i Suzuki, drže da dijete može naučiti što god poželi te da se može razvijati na bilo kojemu području s jednakom lakoćom s kojom uči materinji jezik. Djeca, ističe Suzuki, uče riječi nakon što ih čuju više puta od svojih najbližih. Baš kao i komunikaciju na materinjemu jeziku, ona mogu razviti i bilo koji drugi talent koji je pravilno potican od najranije dobi jer, prema njegovu učenju, ljudske sposobnosti i talenti nisu urođeni nego su pod velikim utjecajem okoline u kojoj djeca odrastaju. Prema tome, predškolsko je razdoblje izrazito značajno za razvoj ljudskoga bića i njegovih sposobnosti. Djetinjstvo je razdoblje tijekom kojega najviše učimo i tada je naš mozak najotvoreniji za nova iskustva (Gopnik, Meltzoff, Kuhl, 2003). Mogućnosti za napredovanje predškolskoga djeteta na svim su aspektima velike jednako kao i mogućnost stagniranja ako je mozak nedovoljno iskorišten i stimuliran. Svi će poticaji u najranijoj djetetovoj dobi imati velikoga utjecaja na djetetovu budućnost.

Suzukijeva se teorija *Mother Tongue Approach* može primijeniti i na rano učenje stranoga jezika. Ako dijete počne učiti strani jezik na vrijeme (već u predškolskomu razdoblju) i ako se proces odvija na pravilan način, dijete će strani jezik usvajati velikom brzinom i s lakoćom. Djeca su po prirodi znatiželjna i kreativna te najviše i najbolje uče igrajući se, radeći i ispravljajući pogreške. Maria Montessori uvidjela je da sva djeca imaju urođenu motivaciju za učenjem i da ih od toga nitko ne može odvratiti (Britton, 2000). U ranomu razdoblju ne postoji razlika između istraživanja, učenja i igre. Igra i druge slične aktivnosti posebno dobro utječu na učenje jer je dijete u navedenom procesu u aktivnoj, a ne u pasivnoj ulozi te neprestano komunicira s odraslima. U igri je dijete uvijek starije od svoje prosječne dobi te usvaja nova znanja nesvjesno i velikom brzinom. Upravo je zbog toga i proces ranoga učenja stranoga jezika izjednačen s dječjom igrom.

Autorica Silić ističe da učenje stranoga jezika u ranoj dobi pruža djetetu mogućnosti koje u budućnosti više neće imati, i to zbog specifičnih načina učenja i zadivljujuće sposobnosti brzoga upijanja novih znanja. Predškolska djeca posjeduju urođenu želju za komuniciranjem i istraživanjem, stvaralačku upotrebu jezika, sposobnost razumijevanja govornih izričaja te spontanost u govorenju. Ove osobine dječjega razvoja trebaju predstavljati temeljne smjernice prilikom formiranja metodike ranoga učenja stranih jezika.

3. METODIKA RANOGA UČENJA STRANOGA JEZIKA

Uspješan proces ranoga učenja stranoga jezika odvija se isključivo kroz igru. Dijete se stavlja u centar navedenoga procesa te ga se potiče na aktivno djelovanje u svim segmentima. Sudjelovanjem u mnogobrojnim aktivnostima i igrama dijete će strani jezik usvajati, kao i materinji, prirodno i nevjerojatnom brzinom. Igrajući se, djeca uče tako da stvaraju pretpostavke, istražuju te donose nove zaključke na temelju onoga što do sada znaju. Kada je riječ o učenju kroz igru, djecu nije potrebno poticati na učenje jer su motivirani vlastitom željom za upoznavanjem svijeta koji ih okružuje i usvajanjem novih znanja. Budući da u ranomu djetinjstvu ne postoji razlika između istraživanja, učenja i igre, rano učenje stranih jezika treba biti sinonim za proces satkan od mnoštva poticajnih i djeci i zazovnih aktivnosti i igara.

Igra u nastavi, uz motivacijsku i poticajnu funkciju, ima i funkciju u procesu učenja i primjeni naučenoga. Igrajući se, djeca uče novi vokabular, gramatičke i fonetičke sadržaje, a da pritom nisu svjesna postavljenoga cilja nastave. Gotovo svako nastavno gradivo može i treba poprimiti karakter igre koja uključuje različita osjetilna iskustva, pokret, ritmičke elemente i neprekidnu izmjenu aktivnosti koje uvažavaju dječju potrebu za otkrivanjem svijeta (Velički, 2006).

U početnoj fazi učenja stranoga jezika djetetu je važno stvoriti ugodno okruženje u kojemu će se ono osjećati sigurno i koje će ga potaknuti na igru i istraživanje. Prostor treba biti organiziran tako da omogućuje što brže povezivanje svih sudionika navedenoga procesa jer upravo emocionalna povezanost doprinosi bržemu i uspješnijemu učenju. Bliskost se među sudionicima najlakše uspostavlja sjedenjem na jastučićima u krugu. Između učitelja i djece ne postoje nikakve fizičke barijere (klupe) te su svi sudionici u međusobnom kontaktu. Djeca su u ovom položaju opuštena i mogu se nesmetano ustajati i kretati prostorom.

Potreba za kretanjem kod djece predškolske i rane školske dobi iznimno je velika, stoga prostor treba omogućavati učenje koje sjedinjuje različita osjetilna iskustva, pokret i ritmičke elemente (Velički, 2006).

Emocionalna se povezanost uspješno ostvaruje u malim grupama (do desetero djece u grupi) jer omogućuje upoznavanje svakoga sudionika i uvažavanje njegove individualnosti. Djeca i učitelj također imaju više vremena za međusobnu interakciju i komunikaciju na stranomu jeziku, a izvođenje aktivnosti u navedenim grupama omogućuje aktivno sudjelovanje svijju polaznika.

Drugi važan faktor na početku ranoga učenja stranoga jezika je stvaranje pozitivnih stavova o stranom jeziku i o komunikaciji na istomu kod djece. Da bi se izbjegla frustriranost ili strah zbog komunikacije na djeci nepoznatomu jeziku, mnogi stručnjaci preporučuju korištenje i materinjega jezika u početnim fazama učenja. Materinji je jezik opravdan u situacijama u kojima djeca ne razumiju upute ili određene informacije te u situacijama koje zahtijevaju šire poznavanje jezika. Materinji jezik često može biti i učinkovita strategija za brže pamćenje stranih riječi (engleska riječ *look – gledaj* zvuči isto kao hrvatska riječ *luk – povrće*). Ipak, sve se izrečeno na materinjemu jeziku treba potom prevesti i na strani. Postupno se udio korištenja materinjega jezika treba smanjivati sve dok se potpuno ne izbacila iz prakse.

U početnim je fazama učenja stranoga jezika komunikacija većinom jednostrana, odnosno govor učitelja tijekom zajedničke igre više sliča monologu nego dijalogu s djecom. Djeca pažljivo promatraju i slušaju riječi na stranomu jeziku te ih povezuju s radnjama koje se istovremeno obavljaju. U ovoj fazi učitelj zauzima ulogu voditelja. Njegova je početna zadaća

upoznati djecu s različitim didaktičkim igrama te im na vlastitomu primjeru pokazati načine sudjelovanja u unaprijed pripremljenim aktivnostima. Tijekom opisane faze djeca pažljivo slušaju učitelja što im omogućuje pamćenje i prepoznavanje novih riječi na stranomu jeziku (Silić, 2007).

Početni se učiteljev govor sastoji od jednostavnih uputa (*Stand up!, Sit down!, Let's sing!, Let's dance!*) i objašnjenja, no s vremenom se počinju koristiti sve složeniji oblici (*Please tell me how many flashcards have you got?*). Nakon niza ponavljanja i slušanja djeca će naučiti značenje svih uputa i objašnjenja te će ih s vremenom moći i sama koristiti.

Didaktičke igre i aktivnosti koje se provode tijekom izvođenja programa ranoga učenja stranoga jezika djeci trebaju biti poznate i prilagođene njihovom uzrastu. Igre poput *memoryja*, *binga* te ostalih igara pogađanja i povezivanja najbolje mogu potaknuti dijete na pamćenje novih sadržaja. U njima trebaju biti sjedinjeni zabava, mašta i humor te nerijetko trebaju sadržavati faktor iznenađenja. Didaktičke igre djeci moraju biti zanimljive, a duljina njihova trajanja i broj ponavljanja ovisit će o interesu djece. Aktivnosti koje su ih se posebno dojmile ponavljat će se češće, a one djeci manje zanimljive treba svesti na minimum.

Osim osjećaja uživanja, djeci je važan i osjećaj sigurnosti koji im osigurava ritam ponavljanja određenih pravila, radnji, aktivnosti i igara. Prilikom izvođenja aktivnosti i igara zahtijevat će poštivanje pravila, baš onako kako su to prvi put činila (Silić, 2007).

Bogatstvo izbora didaktičkoga materijala uvelike doprinosi poboljšanju kvalitete procesa ranoga učenja stranoga jezika. Pjesme, brojalice, crtići i priče nezamjenjivi su dio ovoga procesa. Navedena didaktička sredstva trebaju biti prilagođena dječjem uzrastu i sadržavati vokabular koji je prethodno prezentiran u didaktičkim igrama. Važno je da su spomenuta didaktička sredstva za djecu predškolske dobi repetitivnoga karaktera, odnosno da se najvažniji dio vokabulara ponavlja i do nekoliko puta. Ponavljanje predstavlja ključan faktor u svim segmentima ranoga učenja stranoga jezika pa je nužno konstantno ponavljati vokabular koji želimo da djeca usvoje. Da im spomenuto često ponavljanje ne bi dosadilo, određeni se sadržaj treba obrađivati kroz različite igre i uz pomoć raznovrsnih sredstava (npr. tema odjeća uči se i ponavlja pomoću memorijskih kartica s odjećom, igre memorije s odjećom, *binga* s odjećom, priče koja uključuje vokabular s odjećom, pjesmice koja uključuje vokabular s odjećom...).

Bitan faktor u ranome učenju stranoga jezika je i kontinuitet u učenju. Naime, djeca podjednako brzo i usvajaju i zaboravljaju strani jezik. Pauze u učenju trebaju se svesti na minimum, a u situacijama kada djeca duže vrijeme ne uče jezik (npr. ljetni praznici) trebaju mu biti izložena barem putem auditivnih i audiovizualnih sredstava (pjesmice, crtići...).

Metodika ranoga učenja stranih jezika izrazito je kompleksan proces koji se sastoji od prethodno navedenih faktora u međudjelovanju. Ipak, dva su ključna faktora koja u najvećem postotku određuju kvalitetu ovoga procesa, a to su:

1. didaktički materijal
2. učitelj – vrstan pedagog i poznavatelj metodike ranoga učenja stranih jezika

3.1.ULOGA DIDAKTIČKOGA MATERIJALA U RANOME UČENJU STRANOGA JEZIKA

Kako bi se olakšalo uvođenje i usvajanje novih sadržaja, u nastavi se stranoga jezika koriste različiti didaktički materijali. Bogatstvo didaktičkih materijala određuje broj aktivnosti i igara tijekom sata te uspješnost njihova izvođenja. Djeca predškolske dobi brzo gube interes pa učitelj treba posjedovati širok raspon didaktičkih sredstava kako bi omogućio ponavljanje vokabulara na različite načine i zadržao djetetovu pažnju tijekom cijeloga sata.

3.1.1. *Vizualna sredstva*

Nezamjenjiva pomoć u procesu ranoga učenja stranoga jezika su memorijske kartice, odnosno *flashcards*. Memorijske kartice predstavljaju slikovne kartice koje omogućuju „instantno“ razumijevanje značenja novih pojmova te povezivanje slika s riječima. Potiču brže i lakše memoriranje vokabulara te ubrzavaju proces učenja. Veliki postotak djece pripada kategoriji vizualnoga stila učenja te dokazano najbolje uči upravo pomoću ilustracija i slika na memorijskim karticama.

U nastavi ranoga učenja stranoga jezika sav se novi vokabular uvodi isključivo pomoću memorijskih kartica. Osim za uvođenje vokabulara, one su idealne i za njegovo ponavljanje jer predstavljaju podlogu za izvođenje većine aktivnosti i igara pogađanja i pronalaženja. Poster se također ubrajaju u vizualni didaktički materijal te omogućuju, baš kao i memorijske kartice, povezivanje slike i riječi i samim time ubrzavaju proces pamćenja.

3.1.2. *Didaktičke igre*

Važan dio didaktičkoga materijala za rano učenje stranoga jezika su i didaktičke igre. Svaka didaktička igra treba imati jasno definiran početak i kraj te unaprijed postavljene ciljeve i očekivane rezultate. Djeca igru mogu igrati individualno (svako dijete za sebe), u paru ili u grupama. Formiranje parova i grupa jedna je od bitnih stavki u realizaciji igara. Djeca u grupi trebaju biti približnoga ili istoga jezičnog nivoa upravo zbog njihove motivacije i izbjegavanja nesigurnosti. Također nije poželjno da su učenici uvijek u istoj grupi, već se trebaju izmjenjivati radi održavanja dinamike. Materijali koji se koriste u igrama predstavljaju sferu neograničenih dimenzija jer ovise o posvećenosti, kreativnosti, maštovitosti i praktičnomu znanju učitelja (Hornjak).

Važan je segment didaktičke igre koji dodatno motivira djecu na sudjelovanje i natjecanje. Djeca uživaju u nadmetanju i želja za pobjedom potiče ih na brže i lakše učenje. Natjecanja u igri osnažuju dječju želju za postignućem i smanjuju strah od neuspjeha. Učitelj u natjecateljskim igrama svu djecu treba dodatno ohrabrivati i poticati, pobjedu i gubitak predstaviti kao sastavni dio života i nešto prihvatljivo te omogućiti da svako dijete ponekad pobijedi. Ako dijete ne želi sudjelovati u određenoj aktivnosti, posebno u igrama natjecateljskoga karaktera, učitelj ga ne smije prisiljavati već ga vlastitim primjerom i dodatnim poticajima postupno potaknuti na sudjelovanje. Ako dijete i ne sudjeluje u određenoj aktivnosti, ono uči i usvaja nova znanja slušajući ostale.

Didaktičke igre možemo klasificirati prema nizu različitih faktora (trajanje igre, broj sudionika, korištene tehnike...). Bjelica i Ostojić u svojoj knjizi *Igre u nastavi stranih jezika* predlažu sljedeću podjelu:

1. igre za razvijanje i stimuliranje jezičnih sposobnosti slušanja i razumijevanja (gluhi telefon, *bingo*, pronađi karticu...) te izgovora (*memory*, zagonetna kutija, pogodi koja kartica nedostaje...)
2. igre za uvježbavanje leksičkoga fonda (pantomima, tajanstvena riječ, igre asocijacija) te morfosintaktičkih oblika (igre uvodne konverzacije, pogodi tko sam...)
3. igre za razvijanje i obogaćivanje komunikativnih i jezičnih kreativnih sposobnosti (dovrši priču, *Story Teller Cube*...)

3.1.3. Auditivna i audiovizualna sredstva

Pjesme i brojalice pogodan su medij za približavanje stranoga jezika djeci predškolske dobi. Pružaju im veliko zadovoljstvo jer povezuju kretanje, slušanje i ponavljanje poznatoga sadržaja. Ritam stihova pomaže u stavljanju naglasaka na pravo mjesto te u ostvarivanju prirodna i tečna govora. Pjesme i brojalice također omogućuju ponavljanje istih strukturalnih cjelina bez opasnosti od dosade, pridonose stvaranju ugodne i opuštene atmosfere što je preduvjet za uspješno učenje te zadovoljavaju dječju potrebu za kretanjem (Sekelj, 2011).

Crtići i videofilmovi također su neizostavan dio procesa ranoga učenja stranoga jezika. Navedeni mediji pozitivno utječu na učenje jer djeci pružaju dobre govorne modele. Predstavljaju i nepresušan izvor novoga vokabulara te omogućuju ponavljanje naučenoga. Prilikom izbora crtića i videofilmova treba odabrati one čiji je govor usmjeren na dijete, a jezik primjeren dječjoj dobi. Spor govor, točan izgovor, jednostavne jezične konstrukcije, ponavljanje fraza i rečenica, upotreba isključivo sadašnjega vremena samo su neke od karakteristika govora usmjerenoga djetetu.

3.1.4. Priča

Brojna su znanstvena istraživanja pokazala da je čitanje djeci predškolske dobi važno za njihov cjelokupan razvoj baš kao i za usvajanje materinjega i stranoga jezika. Knjige na stranome jeziku potiču razvoj govora i percepcije, olakšavaju proces pamćenja te omogućuju ponavljanje i povezivanje prethodno naučenoga vokabulara s novim.

Čitanje priča izgrađuje bliskost i povezanost učitelja i djece. Učitelj treba dobro poznavati priču kako bi je što manje čitao, a što više pričao. Vrlo je bitno da dijete sudjeluje u čitanju (učitelj postavljanjem pitanja navodi dijete na promišljanje o priči). Dijete će se lakše koncentrirati na čitanje priče ako sjedi blizu učitelja i promatra knjigu, riječi, slova i slike (Graša, 2016). Važno je da odraslima bude ugodno tijekom čitanja te da se koriste glumom i pjesmom prilikom izgovaranja određenih rečenica u cilju zadržavanja dječje pažnje. Oponašanje određenih zvukova te korištenje lutki i predmeta treba biti sastavni dio pričanja priča.

Ponekad je potrebno stvoriti ugođaj (svjetlo, glazba), dati uvodni komentar, povezati priču s prethodno obrađenim sadržajima te objasniti nove i teže riječi koje bi mogle uzrokovati nerazumijevanje priče. Boja glasa, ton pripovjedača i stalan kontakt očima iznimno su bitni jer utječu na emocionalni doživljaj djeteta (Sekelj, 2011).

Priče na stranome jeziku za djecu predškolske trebaju biti repetitivnoga karaktera, odnosno osnovni se vokabular i fraze trebaju ponavljati. Jezik također treba biti prilagođen uzrastu djeteta, jednostavan i izrečen u sadašnjemu vremenu.

3.1.5. Udžbenici

Udžbenici za predškolsku dob trebaju sadržavati aktivnosti koje potiču djecu na primjenu strategija učenja vokabulara, odnosno na otkrivanje značenja novih riječi i utvrđivanje značenja djetetu već poznatih riječi. Naglasak treba biti na usvajanju vokabulara i jednostavnih gramatičkih pravila (Andraka, Jurković, 2016). Glavni likovi, bogate ilustracije, vježbe bojanja, povezivanja, spajanja i crtanja sastavni su dio predškolskih udžbenika. Glavni likovi udžbenika uvode dijete u svijet učenja novoga jezika te se „provlače“ i kroz velik broj aktivnosti i igara (njihovi likovi mogu biti otisnuti na memorijskim karticama, lutka navedenoga lika može se koristiti u uvodnoj konverzaciji...). Udžbenici za djecu predškolske dobi ne smiju biti glavno sredstvo pri učenju te ih se preporučuje koristiti najviše pet do deset minuta tijekom sata.

3.2. UČITELJ

Učitelj ranoga učenja stranoga jezika treba biti vrstan poznavatelj jezika koji podučava, ali ponajprije pedagog i metodičar. Znanja o procesima dječjega učenja te o specifičnostima ove dobne skupine temeljne su osobine uspješnoga učitelja.

Učiteljeva se prvotna zadaća sastoji u stvaranju emocionalne povezanosti među svim sudionicima procesa ranoga učenja jezika te u pružanju podrške i ljubavi svim učenicima. Dobar učitelj posjeduje znanje u akciji, odnosno značajke vrsnoga praktičara i samoprocjenjivača. Do izražaja dolazi njegova fleksibilnost i sposobnost kombiniranja unaprijed planiranih sadržaja s neplaniranim događanjima. Učitelj treba znati kako oslušivati djecu i njihove potrebe te u kojemu trenutku dati prednost određenome sadržaju, igri ili aktivnosti. Uvijek treba znati što želi postići te kako u određenoj situaciji izvući optimum iz komuniciranja na stranome jeziku. Proces ranoga učenja jezika predstavlja pravu umjetnost jer je unaprijed moguće odrediti samo okvirne potrebe i mogućnosti djece, a tek je na temelju neprestanoga promatranja i slušanja sadržaje moguće prilagoditi željama i potrebama određene grupe. Učiteljeva je zadaća konstantno osmišljavanje zanimljivih aktivnosti, praktičnih zadataka i igara u kojima će djeca rado sudjelovati i pomoću kojih će na najbrži i najlakši način usvajati novi jezik (Silić, 2007).

Učitelj predstavlja model djeci u svakomu smislu te riječi. Učenik se identificira s učiteljem kao s govornim uzorom. Dijete izgovara i intonira riječi na stranomu jeziku na način na koji to čini učitelj. Iz navedenoga proizlazi da bi svaki učitelj stranoga jezika trebao posjedovati specifična znanja i vještine iz područja fonetike (Velički, 2006). Osim na govor, učitelj utječe i na ponašanje djece, njihove stavove, načine djelovanja i motivaciju za učenje novoga jezika. Učitelj u procesu ranoga učenja stranoga jezika ne zauzima ulogu vođe nego voditelja procesa čija je zadaća usmjeravati dijete na pravilno izvođenje igara i aktivnosti. Na početku ovoga procesa izraženija je uloga učitelja kao voditelja, a s vremenom na prvo mjesto dolazi njegova vještina indirektnoga vođenja. U svojoj praksi učitelj treba konstantno bodriti i usmjeravati djecu, nerijetko koristeći usmenu pohvalu kako bi ih dodatno motivirao i ohrabrio pri učenju jezika.

4. ZAKLJUČAK

Rano učenje stranoga jezika pozitivno utječe na cjelokupan djetetov razvoj. Razvija kognitivne sposobnosti, jača toleranciju i pozitivne stavove prema drugim kulturama, pridonosi razvoju govora na materinjemu jeziku, usvajanju novih znanja i povećanju mogućnosti za odabir budućega zanimanja te stvaranju pozitivne slike o sebi i vlastitim sposobnostima.

Rano učenje stranoga jezika produktivan je proces jedino ako se odvija na djetetu prirodan način što znači da se treba provoditi isključivo kroz igru. Igra ne predstavlja sredstvo koje pomaže pri učenju nego se ova dva pojma u predškolskoj pedagogiji poistovjećuju. „Za dijete igra je ugodna, smisljena i spontano odabrana aktivnost. Često je kreativna, uključuje rješavanje problema, učenje novih društvenih vještina, novog jezika i novih tjelesnih vještina. Igra je vrlo važna za malo dijete budući da mu pomaže naučiti nove ideje i pretvoriti ih u praksu“ (Britton, 2000, str. 19). Usvajanje novih znanja kroz igru za dijete predstavlja postupak u kojemu ono istinski uživa i prilikom kojega se zabavlja.

Ipak, učenje kroz igru metodološki je vrlo kompleksan proces, satkan od mnoštva faktora u međusobnomu djelovanju. Dva su najvažnija faktora koja utječu na uspješnost ovoga procesa, a to su: bogatstvo izbora didaktičkoga materijala (i samim time izmjena različitih aktivnosti tijekom sata) te učitelj kao pedagog i vrsni poznavatelj jezika koji podučava. Dijete predstavlja centar procesa ranoga učenja stranoga jezika te njegovim interesima i potrebama treba biti prilagođen svaki segment ovoga procesa. Stoga i metodika ranoga učenja stranoga jezika predstavlja složen i dinamičan koncept sklon promjenama u skladu s dječjim interesima i željama.

5. LITERATURA:

- Andraka, M., Jurković, A. (2016). *Potiču li udžbenici za rano učenje stranog jezika razvoj strategija učenja vokabulara?* (online). Dostupno na: <http://beta.bib.irb.hr/834101> (5. travnja 2017)
- Britton, L. (2000). *Montessori učenje kroz igru: za djecu od 2 do 6 godina: priručnik za roditelje*. Zagreb: Hena com.
- Dobravac, G. (2005). *Što sve određuje međuodnos dvojezičnosti i inteligencije?* (online). Dostupno na: <http://bib.irb.hr/prikazi-rad?rad=219420> (9. travnja 2017)
- Gopnik, A., Meltzoff, A. N., Kuhl, P. K. (2003). *Znanstvenik u kolijevci-što nam rano učenje kazuje o umu*. Educa: Zagreb.
- Graša, V. (2016). *Bajka u predškolskom odgoju* (online). Dostupno na: <https://repositorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A116/datastream/PDF/view> (25. travnja 2017)
- Hornjak, S. *Igre kao didaktički materijali u nastavi stranih jezika*. (online). Dostupno na: http://www.academia.edu/29463463/Igre_kao_didakti%C4%8Dki_materijali_u_nastavi_stranih_jezika (17. travnja 2017).
- Rajović, R. (2010). *IQ djeteta – briga roditelj: (Mensa-NTC sistem učenja: ze predškolski uzrast)*. Hrvatska Mensa: Zagreb.
- Bjelica, N., Ostojić, B. (1983). *Igre u nastavi stranih jezika*. Svjetlost: Sarajevo.
- Sekelj, A. (2011). *Usvajanje vokabulara engleskog jezika kao stranog u ranoj školskoj dobi* (online). Dostupno na: <http://hrcak.srce.hr/102935> (10. travnja 2017)
- Silić, A. (2007). *Prirodno učenje stranog (engleskog) jezika djece predškolske dobi*. Zagreb: Mali profesor.
- Suzuki, S. (1981). *Ability development from age zero*. Warner Bros Publications Inc., Miami, Florida.
- Velički, D. (2006). *Ritam i pokret u ranom učenju njemačkog jezika*. Metodika, str. 327-336.
- Vilke, M. (1991). *Vaše dijete i jezik, materinski, drugi i strani jezik*. Školska knjiga: Zagreb.

METHODIC OF EARLY LEARNING OF FOREIGN LANGUAGES

Ivana Prodan
School of Foreign Languages Mali Princ, Zagreb

SUMMARY: The paper deals with the importance of early learning of foreign language since this process positively affects on the overall child's development. In preschool, child's brain is the most open for new experiences, and during that period person learns the most, entirely through playing. Although the act of playing represents something natural and voluntary for child, methodic of early learning of foreign language is woven of multiple factors that influence each other. The paper discusses some of the most important factors, and those are didactic materials, teacher, working space, and class dynamics.

KEY WORDS: early learning, foreign language, learning through play(ing), methodic